

รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของ
พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

ส่วนที่ ๑
ข้อมูลเบื้องต้น

๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
๒. หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
๓. ผู้รักษาการตามกฎหมาย นายกรัฐมนตรี
๔. เหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
- ครบรอบระยะเวลาที่กำหนด
- ได้รับหนังสือร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องในเรื่อง
- ได้รับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในเรื่อง
- อื่น ๆ คือ ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔
๕. วันที่มีเหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ ๑ มกราคม ๒๕๖๖ โดยประเมินผลที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมาย
ตั้งแต่วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๔ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕
๖. รายชื่อกฎหมายที่เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลสัมฤทธิ์ในรายงานฉบับนี้ ไม่มี
๗. รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นการเฉพาะ (ประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นรายฉบับตามแบบ
รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎ) ไม่มี

ส่วนที่ ๒
การวิเคราะห์ความจำเป็นและผลกระทบของกฎหมาย

๘. กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาใด

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นกฎหมายหลักในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยได้มีการกำหนดประเภทและวิธีการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกส่วนราชการ กำหนดการจัดระเบียบราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง กรม ให้มีขอบเขตหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการต่าง ๆ ให้ชัดเจน เพื่อมิให้มีการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนกันระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ และให้การบริหารงานในระดับกระทรวงมีเอกภาพ กำหนดวิธีการบริหารงานภายในส่วนราชการไว้ เช่น การมอบอำนาจ การรักษาราชการแทน เพื่อเน้นการบริการประชาชนให้มีความสะดวกรวดเร็ว กำหนดการบริหารราชการในต่างประเทศ กำหนดการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค โดยกำหนดหน้าที่และอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๙. มาตรการสำคัญที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายนี้ คือ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้กำหนดกลไกอันเป็นมาตรการสำคัญ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินบรรลุตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย โดยมีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

๙.๑ การจัดโครงสร้างของส่วนราชการตามกฎหมายฉบับนี้ ได้แบ่งการบริหารราชการแผ่นดิน ออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ซึ่งในแต่ละส่วนได้แบ่งประเภทของหน่วยงาน ออกเป็น

(๑) ส่วนกลาง มีส่วนราชการตั้งแต่ระดับกระทรวง กรม และส่วนราชการภายในกรม เช่น สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง กองหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น

(๒) ส่วนภูมิภาค มีส่วนราชการตั้งแต่ระดับจังหวัดและอำเภอ

(๓) ส่วนท้องถิ่น มีส่วนราชการตามที่กฎหมายฉบับอื่นกำหนด

๙.๒ การจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิก ส่วนราชการระดับกระทรวงและกรมให้ดำเนินการออกเป็น พระราชบัญญัติ แต่ถ้าเป็นการรวมหรือการโอนส่วนราชการที่ไม่ได้มีการกำหนดตำแหน่งหรืออัตราข้าราชการ หรือลูกจ้างเพิ่มขึ้นให้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกา

๙.๓ กำหนดวิธีการบริหารงานภายในของส่วนราชการไว้อย่างชัดเจนด้วย เช่น การมีกลุ่มภารกิจ โดยการรวมกรมตั้งแต่สองกรมไว้ด้วยกัน การกำหนดผู้บังคับบัญชาในแต่ละระดับ การบริหารราชการ ในต่างประเทศ การปฏิบัติราชการแทน (การมอบอำนาจ) การรักษาราชการแทน การบริหารงานและ การใช้งบประมาณภายในจังหวัด ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้ การบริหารจัดการภายในส่วนราชการมีความชัดเจนมากขึ้นด้วย

๙.๔ การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งออกเป็น จังหวัด และอำเภอ โดยกำหนดให้ จังหวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวได้มีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารงานภายใน จังหวัดและอำเภอ ได้แก่ วิธีการในการตั้ง การยุบ การเปลี่ยนแปลงเขต การแบ่งส่วนราชการภายใน, การกำหนดหน้าที่และอำนาจของจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด อำเภอ และนายอำเภอ, การกำหนดให้มี คณะกรรมการเพื่อบริหารงานในจังหวัด เช่น คณะกรรมการจังหวัด คณะกรรมการธรรมภิบาล, การกำหนด วิธีการขอรับงบประมาณและการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด, การกำหนดวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งและ ทางอาญาภายในอำเภอ

๙.๕ การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้การจัดระเบียบ บริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยกรณนั้น

๙.๖ กำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) โดยกรรมการพัฒนาระบบราชการ จะปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการเสนอแนะและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการและงานของรัฐอย่างอื่น กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรฐานในการจัดโครงสร้างส่วนราชการ รวมทั้งติดตาม ประเมินผล ความสำเร็จ และ วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

๙.๗ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ มีภารกิจรับผิดชอบงานธุรการของ ก.พ.ร. โดยมีเลขาธิการ ก.พ.ร. ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

๑๐. กฎหมายนี้มีบทบัญญัติกำหนดให้ประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ อย่างไร

ไม่มีบทบัญญัติกำหนดให้ประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นกระทำการ โดยพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ เป็นกฎหมายกลางที่กำหนดหลักเกณฑ์การบริหารราชการ เพื่อให้ ส่วนราชการสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๑. กฎหมายนี้ยังมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ พัฒนาการของเทคโนโลยี และวิถีชีวิตของประชาชนหรือไม่ เพียงใด

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ คือ กฎหมายหลักที่ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน จึงยังมีความจำเป็นที่ต้องนำกฎหมายมาใช้ในการบริหารราชการ ในเรื่องของการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น วิธีการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกส่วนราชการ กำหนดวิธีการบริหารงานภายในส่วนราชการไว้ เช่น การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทน การรักษาราชการแทน รวมทั้งการบริหารราชการในต่างประเทศ กำหนดหน้าที่และอำนาจของนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายฉบับนี้ไว้เพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน แต่ด้วยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ ประกาศใช้บังคับมาเป็นเวลานานซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน จึงสมควรได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้การบริหารราชการมีความยืดหยุ่น คล่องตัว ทันสมัย และรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และวิถีชีวิตของประชาชน ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถบังคับใช้กฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดินได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๑๒. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการมีกฎหมายนี้ คือ

(๑) ประโยชน์ต่อประชาชน

(๑.๑) มีโครงสร้าง หน้าที่และอำนาจ และการบริหารงานของส่วนราชการต่าง ๆ ที่ชัดเจน ไม่มีความซ้ำซ้อนกัน มีเอกภาพ และมีการปรับเปลี่ยนภารกิจของส่วนราชการให้ทันสมัยและรองรับกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

(๑.๒) ได้รับบริการจากภาครัฐอย่างสะดวก รวดเร็ว คล่องตัว และมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการลดขั้นตอนหรือระยะเวลาในการปฏิบัติราชการ โดยมีการมอบอำนาจการตัดสินใจให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องนั้นโดยตรง

(๑.๓) สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อบริหารราชการแผ่นดินและใช้จ่ายงบประมาณเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้ โดยการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

(๑.๔) สามารถแก้ไขความขัดแย้งหรือข้อพิพาทระหว่างประชาชนในพื้นที่อำเภอได้อย่างรวดเร็ว และลดคดีที่เข้าสู่กระบวนการของศาลยุติธรรม เนื่องจากกำหนดให้มีกระบวนการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่งและไกล่เกลี่ยความผิดที่มีโทษทางอาญาในพื้นที่อำเภอ ทำให้ประชาชนลดภาระค่าใช้จ่ายในเรื่องดังกล่าว

(๑.๕) ช่วยลดการทุจริตคอร์รัปชัน และให้ส่วนราชการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เนื่องจากได้กำหนดให้มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดขึ้นเพื่อสอดส่องและเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อันจะทำให้การบริหารและการปฏิบัติราชการเป็นไปด้วยความโปร่งใสเป็นธรรม

(๑.๖) กฎหมายกำหนดให้ ก.พ.ร. มีหน้าที่เสนอแนะและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการ ซึ่งจะเป็นการช่วยให้การปฏิบัติราชการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย และทำให้การบริหารราชการแผ่นดินเกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

(๒) ประโยชน์ต่อภาครัฐ

(๒.๑) ส่วนราชการมีการจัดโครงสร้าง หน้าที่และอำนาจ ที่ชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อน

(๒.๒) กำหนดวิธีการบริหารงานภายในของส่วนราชการไว้อย่างชัดเจน เช่น การมีกลุ่มภารกิจ โดยการรวมกรมตั้งแต่สองกรมไว้ด้วยกัน การกำหนดผู้บังคับบัญชาในแต่ละระดับ การจัดตั้งส่วนราชการในต่างประเทศ การปฏิบัติราชการแทน (การมอบอำนาจ) การรักษาราชการแทน การบริหารงานและการใช้

งบประมาณภายในจังหวัด เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้การบริหารจัดการภายในส่วนราชการมีความชัดเจนมากขึ้นด้วย

(๒.๓) เสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดี สร้างความน่าเชื่อถือ และสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชน โดยกำหนดให้ส่วนราชการ องค์การมหาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๑๓. กฎหมายนี้ก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร (ให้พิจารณาตอบประเด็นที่สำคัญที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย โดยไม่ต้องตอบทุกประเด็นก็ได้)

- เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน
- เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบต่ออื่นที่สำคัญ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ มุ่งเน้นให้การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น กระจายอำนาจในการตัดสินใจ เช่น การมอบอำนาจ เพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการ เพื่ออำนวยความสะดวกและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ให้ได้รับบริการจากภาครัฐ ด้วยความสะดวก รวดเร็ว คล่องตัว และมีประสิทธิภาพ ลดอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน ส่งผลในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบต่ออื่นที่สำคัญ

๑๔. มีสถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย หรือสถิติการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

(๑) สถิติการดำเนินคดีตามกฎหมาย ไม่มี

(๒) สถิติการปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่มี

(๓) สถิติการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย เช่น สถิติการเข้าตรวจสอบของเจ้าหน้าที่สถิติในการร้องเรียนหรือร้องทุกข์กล่าวโทษ สถิติการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยหน่วยงาน ไม่มี

(๔) สถิติข้อหาหรือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนราชการได้มีการหาหรือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ ซึ่งส่วนมากจะหาหรือเกี่ยวกับวิธีการจัดโครงสร้างการมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน และการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทน (ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ - พ.ศ. ๒๕๖๖ มีข้อหาหรือรวมจำนวน ๑๖๘ เรื่อง)

(๕) สถิติอื่น ๆ ที่สำคัญ ไม่มี

๑๕. มีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายนี้หรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มีวัตถุประสงค์ใช้เป็นกฎหมายหลักในการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งที่ผ่านมาสามารถใช้บังคับได้ตรงตามวัตถุประสงค์ อย่างไรก็ดี เนื่องจากกฎหมายมีการบังคับใช้มาเป็นระยะเวลายาวนาน บางบทบัญญัติอาจไม่สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน ดังนั้นจึงเห็นควรให้มีการทบทวนพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ เพื่อให้การบริหารราชการมีความยืดหยุ่นคล่องตัว ทันสมัย และรองรับต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

ส่วนที่ ๓
การตรวจสอบเนื้อหาของกฎหมาย

๑๖. กฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

มีความสัมพันธ์กับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ เนื่องจากเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงสร้างและการบริหารราชการภายในหน่วยงานเหมือนกัน แต่กฎหมายทุกฉบับนั้นไม่มีความซ้ำซ้อนและจะมีความแตกต่างกันเพราะพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ จะเป็นกฎหมายกลางที่ใช้บังคับกับส่วนราชการต่าง ๆ ส่วนพระราชบัญญัติฉบับอื่นนั้นจะเกี่ยวข้องกับการจัดโครงสร้างและการบริหารราชการภายในหน่วยงานนั้นเป็นการเฉพาะ

๑๗. มีการฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง หรือการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินหรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกี่ยวกับกฎหมายนี้กี่เรื่องและในประเด็นใด ไม่มี

๑๘. การใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ และโทษอาญาในกฎหมายนี้ (ถ้ามี) ยังมีความเหมาะสมอยู่หรือไม่ อย่างไร

(๑) ระบบอนุญาต ไม่มี

(๒) คณะกรรมการ

คณะกรรมการจังหวัด ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารราชการแผ่นดินภายในจังหวัดนั้น ๆ ดังนั้น การดำเนินงานของคณะกรรมการจังหวัดจึงต้องมีการปรึกษาหารือกันระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด อัยการจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในหลายด้าน เพื่อให้การวิเคราะห์ตามหน้าที่ดังกล่าวเป็นไปอย่างรอบคอบ ซึ่งการใช้ระบบคณะกรรมการดังกล่าวยังคงมีความเหมาะสมกับการปฏิบัติภารกิจดังกล่าว

คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ทำหน้าที่สอดส่องและเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ดังนั้น การดำเนินงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดที่มีอยู่ในแต่ละจังหวัดจึงต้องมีการปรึกษาหารือกันระหว่างผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งมีเขตอำนาจในจังหวัด ผู้แทนภาคประชาสังคม ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในหลายด้าน เพื่อให้การวิเคราะห์ตามหน้าที่ดังกล่าวเป็นไปอย่างรอบคอบ ซึ่งการใช้ระบบคณะกรรมการดังกล่าวยังคงมีความเหมาะสมกับการปฏิบัติภารกิจดังกล่าว

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ทำหน้าที่เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการและงานของรัฐอย่างอื่น ซึ่งรวมถึงโครงสร้างระบบราชการ ระบบงบประมาณระบบบุคลากร มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม ค่าตอบแทน และวิธีปฏิบัติราชการอื่นให้เป็นไปตามมาตรา ๓/๑ การกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรฐานในการจัดตั้ง การรวม การโอน การยุบเลิก การกำหนดชื่อ การเปลี่ยนชื่อ การกำหนดอำนาจหน้าที่ การแบ่งส่วนราชการภายในของส่วนราชการที่เป็นกระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการอื่น การติดตาม ประเมินผล และแนะนำเพื่อให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ และตีความและวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้บังคับกฎหมายระเบียบบริหารราชการ

แผ่นดิน หรือกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ดังนั้น การดำเนินงานของ ก.พ.ร. จึงต้องมีการปรึกษาหารือกันระหว่างนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย รัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีกำหนด ผู้ซึ่งคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านนิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ การบริหารรัฐกิจ การบริหารธุรกิจ การเงินการคลัง จิตวิทยาองค์การ และสังคมวิทยา ทั้งนี้ เพื่อให้การวิเคราะห์ตามหน้าที่ดังกล่าวเป็นไปอย่างรอบคอบ ซึ่งการใช้ระบบคณะกรรมการดังกล่าวยังคงมีความเหมาะสมกับการปฏิบัติภารกิจดังกล่าว

(๓) ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ไม่มี

(๔) โทษอาญา ไม่มี

ส่วนที่ ๔

การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๑๙. การรับฟังความคิดเห็น

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยถูกต้องตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ของแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายแล้ว

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยวิธีอื่นนอกจากผ่านระบบกลาง โดยการจัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติฯ

ผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นเกี่ยวกับกฎหมายนี้หรือผลกระทบของกฎหมายนี้อย่างไร การรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น ณ โรงแรมอีสติน แกรนด์ พญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๕๐ คน ได้แก่ ผู้แทนพรรคการเมือง สมาชิกวุฒิสภา, ผู้แทนส่วนราชการ, คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.), อนุกรรมการพัฒนาระบบราชการ (อ.ก.พ.ร.), คณะต่าง ๆ, คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.), คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (อ.ค.ต.ป.) คณะต่าง ๆ, ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน, ตัวแทนสถาบันการศึกษา, ผู้แทนภาคเอกชน, และเจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.พ.ร. โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อย จำนวน ๓ กลุ่ม และมีผู้แสดงความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th) จำนวน ๓๖๒ คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการ จำนวน ๓๒๗ คน ประชาชน จำนวน ๓๓ คน และนักวิชาการ จำนวน ๒ คน ทั้งนี้ อาจสรุปสาระสำคัญของความเห็นหรือข้อเสนอแนะดังนี้

(๑) การกำหนดให้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ เป็นกฎหมายกลาง

การกำหนดให้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ เป็นกฎหมายกลาง โดยส่วนราชการแต่ละแห่งจะไม่กำหนดกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการของแต่ละส่วนราชการไว้เป็นการเฉพาะ เช่น พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ พระราชบัญญัติระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ นั้นเห็นด้วยหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เห็นด้วยจำนวน ๒๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๗๗ ไม่เห็นด้วยจำนวน ๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๒๓

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : ไม่มีการแสดงความคิดเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นด้วยที่จะกำหนดให้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เป็นกฎหมายกลางและควรให้ทุกส่วนราชการอยู่ภายใต้กฎหมายฉบับดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติราชการ มีมาตรฐาน มีความสอดคล้อง เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และลดความเหลื่อมล้ำ โดยมีความเห็นเพิ่มเติมว่า เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานของส่วนราชการบางแห่งมีรูปแบบ ลักษณะ และภาระงานที่แตกต่างกัน จึงควรกำหนดให้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ เป็นหลักเกณฑ์กลางที่ทุกส่วนราชการ ต้องถือปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน และควรให้ส่วนราชการบางหน่วยมีกฎหมายของตนเองไว้เป็นการเฉพาะ เพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นเท่าที่ไม่ขัดกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ

ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อยเห็นว่า โดยที่รูปแบบองค์กรและการบริหารงานของหน่วยงานของรัฐ แต่ละประเภทมีลักษณะที่แตกต่างกัน การกำหนดกฎหมายการบริหารราชการของหน่วยงานไว้เป็นการเฉพาะ ในแต่ละหน่วย จะทำให้เกิดความเหมาะสมกับภารกิจและบริบทของแต่ละหน่วยงานที่มีความแตกต่างกัน มากกว่า

(๒) การจัดโครงสร้างส่วนราชการ

(๒.๑) การที่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินออกเป็นราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น มีความเหมาะสมหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เห็นว่าเหมาะสมจำนวน ๓๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๒๓ ไม่เหมาะสมจำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๗๗

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : มีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน ๑ ความเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นว่า มีความเหมาะสมที่จะจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินไว้ คงเดิม โดยแบ่งออกเป็นราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น เนื่องจากกฎหมายที่มีอยู่ได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนต่าง ๆ ไว้ค่อนข้างครบถ้วนแล้ว อย่างไรก็ตาม มีความเห็นเพิ่มเติมว่า การแบ่งภารกิจของส่วนราชการยังไม่มีชัดเจน ส่งผลให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่นมีการทำงานซ้ำซ้อนกัน ฉะนั้น จึงควรแบ่งงานให้ชัดเจน โดยราชการส่วนกลางและ ราชการส่วนภูมิภาคควรทำหน้าที่กำหนดและผลักดันนโยบาย และถ่ายโอนอำนาจให้ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ในพื้นที่ของตน นอกจากนี้ควรจะมีระบบกำกับติดตามการปฏิบัติงานของท้องถิ่นอย่างเคร่งครัดเพื่อป้องกันการทุจริต รวมทั้งควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานด้วย เช่น การฝึกอบรม การจัดทำคู่มือหรือแนวทางการปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วย

ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อย เห็นว่า การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินควรมีเฉพาะ ราชการส่วนกลางและราชการส่วนท้องถิ่นเท่านั้น และควรยกเลิกราชการส่วนภูมิภาคเพราะมีการทำงาน ซ้ำซ้อนกับราชการส่วนท้องถิ่นในบางเรื่อง

(๒.๒) กฎหมายกำหนดให้ส่วนราชการมีการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลางเป็น ๑) สำนัก นายกรัฐมนตรี ๒) กระทรวงหรือทบวงซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากระทรวง ๓) ทบวงซึ่งสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือ กระทรวง ๔) กรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ซึ่งสังกัดหรือไม่สังกัดสำนัก นายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีความเหมาะสมหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เห็นว่า เหมาะสมจำนวน ๓๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๑๒ ไม่เหมาะสมจำนวน ๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๘๘

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : ไม่มีผู้แสดงความคิดเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นว่า การจัดระเบียบบริหารราชการตามกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดินมีความเหมาะสมแล้ว จึงเห็นควรคงการจัดระเบียบบริหารราชการตามกฎหมายดังกล่าวไว้ดังเดิม

ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อย มีความเห็นดังนี้

(๑) ควรยกเลิก “ทบวง” เพราะไม่มีส่วนราชการประเภทดังกล่าว

(๒) การตั้งชื่อส่วนราชการควรเรียกว่า “กรม” หรือ “กระทรวง” เพื่อไม่ให้ประชาชนสับสน

(๓) ควรกำหนดภารกิจของส่วนราชการให้ชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อน

(๔) ควรแก้ไขความเป็นนิติบุคคลของกระทรวงและกรม เนื่องจากในต่างประเทศกระทรวงและกรมไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ทั้งนี้ การกำหนดให้ส่วนราชการใดมีฐานะเป็นนิติบุคคลควรจะต้องพิจารณาตามลักษณะการปฏิบัติงาน พื้นที่ปฏิบัติงาน และขนาดของหน่วยด้วย

(๒.๓) การจัดตั้ง การรวม หรือการโอนส่วนราชการในทุกกรณีให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการจัดตั้งนั้นเหมาะสมหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เห็นว่า เหมาะสมจำนวน ๓๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๖๑ ไม่เหมาะสมจำนวน ๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๓๙

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : มีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน ๓ ความเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นว่า การกำหนดวิธีการจัดตั้ง การรวม หรือการโอนส่วนราชการทุกกรณีให้ทำโดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกามีความเหมาะสมแล้ว เพราะทำให้การปรับเปลี่ยนส่วนราชการมีความคล่องตัว ไม่ล่าช้า และทันต่อการเปลี่ยนแปลงตามบริบทหรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อย มีความเห็นดังนี้

(๑) การจัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่ควรตราเป็นกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ เพื่อให้ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติได้พิจารณากันกรองความจำเป็นในการจัดตั้งส่วนราชการก่อน รวมทั้งต้องมีการยกเลิกภารกิจของส่วนราชการเดิมด้วย

(๒) ควรเพิ่มอำนาจให้สำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อแก้ไขปัญหาหากส่วนราชการไม่ยอมปรับโครงสร้างตามที่มีการถ่ายโอน

(๓) การเปลี่ยนชื่อส่วนราชการระดับกองต้องใช้เวลาานาน แต่หากมีการตั้งชื่อกองเป็นกอง ๑ กอง ๒ จะเกิดความอ่อนตัวของโครงสร้าง โดยถ้ามีการเปลี่ยนภารกิจของกองก็สามารถดำเนินการได้เร็วกว่า

(๓) การบริหารงานภายในส่วนราชการ

(๓.๑) การรวมกรมที่มีภารกิจงานที่สัมพันธ์กันภายในกระทรวงเดียวกันแล้วจัดตั้งขึ้นเป็นกลุ่มภารกิจ เพื่อให้กรมที่อยู่ภายใต้กลุ่มภารกิจเดียวกันนั้นสามารถใช้ทรัพยากรเกี่ยวกับสารบรรณ บุคลากร การเงิน การพัสดุ หรือการบริหารงานทั่วไป ร่วมกันได้ มีความเหมาะสมหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เห็นว่า เหมาะสมจำนวน ๓๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๖๑ ไม่เหมาะสมจำนวน ๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๓๙

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : มีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน ๑ ความเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นว่า การจัดตั้งกลุ่มภารกิจมีความเหมาะสมแล้ว
ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อย มีความเห็นดังนี้

(๑) การมีกลุ่มภารกิจทำให้ระบบราชการมีขนาดใหญ่ การบริหารงานไม่มีความชัดเจน รวมทั้งไม่มีการบูรณาการการใช้ทรัพยากร การเชื่อมโยงข้อมูล และการทำงานร่วมกัน ระหว่างกรมภายใต้กลุ่มภารกิจอย่างแท้จริง ทำให้ระบบราชการขาดความยืดหยุ่นคล่องตัว มีความยุ่งยากซับซ้อน เพิ่มขึ้นตอนการบริหารงานภายใต้กลุ่มภารกิจ ผู้ปฏิบัติงานเกิดความสับสน และมีบุคลากรไม่เพียงพอในการทำงานซึ่งอาจให้เอกชนปฏิบัติงานแทนภาครัฐในบางภารกิจ เช่น งานสารบรรณ งานพัสดุ

(๒) ไม่ควรกำหนดให้มีกลุ่มภารกิจ เพราะที่ผ่านมากลุ่มภารกิจจะทำหน้าที่เป็นเพียงไปรษณีย์รับ ส่ง งาน หรือเอกสารจากหน่วยงานเสนอหัวหน้ากลุ่มภารกิจ หรือรับงานจากหัวหน้ากลุ่มภารกิจ แล้วส่งคืนหน่วยงานเจ้าของเรื่อง มิได้ทำหน้าที่อื่นแต่อย่างใด

(๓.๒) การกำหนดให้มีส่วนราชการระดับทบวงซึ่งสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวงที่มีสภาพและปริมาณงานที่ไม่เหมาะสมในการจัดตั้งเป็นส่วนราชการระดับกระทรวงหรือทบวงซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากระทรวง มีความเหมาะสมหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เหมาะสมจำนวน ๓๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๕๓ ไม่เหมาะสมจำนวน ๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๔๗

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : ไม่มีผู้แสดงความคิดเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นว่า ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องมีส่วนราชการระดับทบวงซึ่งสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวงอยู่ต่อไป

ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อย เห็นว่า ในปัจจุบันไม่มีส่วนราชการระดับทบวงแล้ว จึงควรยกเลิกการจัดตั้งส่วนราชการดังกล่าว ทั้งนี้ หากจำเป็นต้องจัดตั้งส่วนราชการที่ไม่เหมาะสมในการจัดตั้งเป็นกระทรวงแล้ว ก็ควรจัดตั้งส่วนราชการดังกล่าวเป็นกรมน่าจะเหมาะสมกว่าและไม่ทำให้ประชาชนเกิดความสับสนด้วย

(๓.๓) การกำหนดให้กระทรวง ทบวง กรม ที่มีเหตุพิเศษ จะตราพระราชกฤษฎีกาแบ่งท้องที่ออกเป็นเขต เพื่อให้มีหัวหน้าส่วนราชการประจำเขตเพื่อปฏิบัติงานทางวิชาการ มีความเหมาะสมหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เหมาะสมจำนวน ๓๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๘๔ ไม่เหมาะสมจำนวน ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๑๖

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : ไม่มีผู้แสดงความคิดเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นว่า ยังคงมีต้องมีตราพระราชกฤษฎีกาแบ่งท้องที่ออกเป็นเขตอยู่ต่อไป แต่ควรกำหนดนิยามความหมายของคำว่า “เหตุพิเศษ” ให้มีความชัดเจน ด้วย ทั้งนี้ หน่วยงานดังกล่าวนอกจากจะปฏิบัติงานทางวิชาการแล้ว ควรปฏิบัติงานในด้านอื่น ๆ ได้ด้วย

ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อย มีความเห็นดังนี้

(๑) ไม่ควรมีการแบ่งเขตท้องที่ เนื่องจากในปัจจุบันมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยแล้ว ควรใช้ app ในการบริหารราชการมากกว่า แต่ส่วนราชการที่จะปฏิบัติภารกิจในพื้นที่ควรเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเหมาะสมกว่า

(๒) การแบ่งเขตท้องที่ออกเป็นเขตควรพิจารณาความจำเป็นในการจัดตั้ง เพื่อไม่ให้หน้าที่และอำนาจของส่วนราชการมีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานลักษณะเดียวกันที่มีในแต่ละจังหวัด ส่วนภารกิจที่ต้องดำเนินการในพื้นที่ควรเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) การแบ่งเขตของแต่ละส่วนราชการต่างกัน ทำให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติ หรือการบริหารจัดการรวม เมื่อเกิดสถานการณ์ต่างๆ ในพื้นที่

(๓.๔) หลักการมอบอำนาจในการปฏิบัติราชการแทนในปัจจุบันนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เหมาะสมจำนวน ๓๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๙๒ ไม่เหมาะสมจำนวน ๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๐๘

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : มีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน ๓ ความเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นว่า หลักการมอบอำนาจในการปฏิบัติราชการแทนในปัจจุบันนั้นมีความเหมาะสมแล้ว โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติดังนี้

(๑) กฎหมายกำหนดให้ส่วนราชการที่มีภารกิจในต่างประเทศมอบอำนาจทั้งปวงที่จะต้องดำเนินการในต่างประเทศให้แก่หัวหน้าคณะผู้แทน ซึ่งการปฏิบัติงานในบางเรื่องมีกฎหมายกำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นการเฉพาะ ทำให้ผู้มีอำนาจไม่สามารถมอบอำนาจได้แต่บางส่วนราชการกลับได้มอบอำนาจนั้นแล้ว กระทรวงการต่างประเทศจึงเกิดปัญหาที่จะต้องพิจารณาว่าการมอบอำนาจดังกล่าวถูกต้องหรือไม่

(๒) การมอบอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งในราชการส่วนกลางให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด ควรพิจารณามอบอำนาจให้สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่อย่างแท้จริง เพื่อให้การบริหารพื้นที่เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเมื่อเกิดปัญหาในพื้นที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว เช่น การขออนุญาตออกไปอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน (ร.ง. ๔)

ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อย เห็นว่า การบริหารงานในจังหวัด ไม่ควรกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งในราชการส่วนกลางต้องมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกเรื่อง เนื่องจากเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดรับมอบอำนาจมาแล้วก็ต้องทำการมอบอำนาจนั้นต่อให้แก่หัวหน้าส่วนราชการในจังหวัด ทำให้กระบวนการมอบอำนาจยืดยาว และผู้ว่าราชการจังหวัดไม่ได้มีความรู้ทุกเรื่อง นอกจากนั้นผู้ว่าราชการจังหวัดยังไม่ปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐

(๓.๕) การกำหนดให้ส่วนราชการขอจัดตั้งหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอิสระ มีความคล่องตัวในการบริหารงานภายใต้กำกับของหน่วยงานที่จัดตั้ง แต่ไม่ได้มีสถานะเป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้บริการเฉพาะด้านแก่หน่วยงานเจ้าสังกัด ส่วนราชการอื่น และ/หรือประชาชน โดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหารายได้ (กำไร) และไม่ต้องนำส่งรายได้เข้ารัฐเป็นการโดยตรง เพื่อให้นำมาเลี้ยงตัวเองได้นั้น มีความเหมาะสมหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เหมาะสมจำนวน ๒๙๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๐๔ ไม่เหมาะสมจำนวน ๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๙๖

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : มีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน ๑ ความเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับการมีหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ เพื่อให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานรูปแบบพิเศษมีความคล่องตัว เช่น ลดขั้นตอนและวิธีการเบิกจ่ายและการใช้เงินในระบบราชการที่ไม่จำเป็นออก ปรับวิธีการทำงาน ลดภาระภาครัฐ ประหยัดงบประมาณ และมีอิสระในการบริหารงาน

ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อย มีความเห็นดังนี้

(๑) ไม่ควรมีหน่วยบริการรูปแบบพิเศษแล้ว เนื่องจากสถานะไม่ชัดเจน บุคลากรในองค์กรขาดความเชื่อมั่นในสถานภาพ และไม่มีกฎหมายรองรับที่ชัดเจน จึงควรเปลี่ยนหน่วยงานดังกล่าวเป็นองค์กรมหาชนหรือรัฐวิสาหกิจแล้วแต่กรณี

(๒) การบริหารงานภายในหน่วยบริการรูปแบบพิเศษไม่ได้มีการแต่งตั้งผู้แทนส่วนราชการเข้ามาเป็นคณะกรรมการบริหารและออกระเบียบภายในเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานภายในหน่วยงานเอง ทำให้การบริหารงานและการทำงานมีขั้นตอนที่ยืดยาว ล่าช้า ไม่สะดวก และไม่คล่องตัว

(๓) หน่วยบริการรูปแบบพิเศษไม่ต้องนำส่งรายได้เข้ารัฐ และองค์การขาดการตรวจสอบอย่างเป็นทางการ ซึ่งอาจเป็นช่องทางให้แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย

(๓.๖) การกำหนดเรื่องการรักษาราชการแทน มีความเหมาะสมหรือควรแก้ไขหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เหมาะสมจำนวน ๓๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๓๗ ไม่เหมาะสมจำนวน ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๓

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : มีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน ๒ ความเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นด้วยว่าบทบัญญัติเรื่องการรักษาราชการแทนในปัจจุบันนั้นมีความเหมาะสมอยู่แล้ว เนื่องจากสอดคล้องกับสภาวะการปฏิบัติงานของทางราชการในปัจจุบัน

ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อย มีความเห็นดังนี้

(๑) ควรแก้ไขมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ ในส่วนของตำแหน่งของผู้ที่จะถูกแต่งตั้งเป็นผู้รักษาราชการแทนให้สอดคล้องกับตำแหน่งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เช่น ตำแหน่งหัวหน้ากองหรือเทียบเท่ากอง

(๒) ควรแก้ไขมาตรา ๔๖ โดยให้ปลัดกระทรวงสามารถแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาให้เป็นผู้รักษาราชการแทนในตำแหน่งอธิบดีเพิ่มเติมจากตำแหน่งรองอธิบดีได้ โดยไม่ต้องให้รัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งตามข้อยกเว้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว

(๔) วิธีการบริหารราชการในต่างประเทศ

การกำหนดเรื่องการบริหารราชการในต่างประเทศ มีความเหมาะสมหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เหมาะสมจำนวน ๓๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๐๓ ไม่เหมาะสมจำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๗

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : มีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน ๒ ความเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นด้วยว่าบทบัญญัติเรื่องการบริหารราชการในต่างประเทศในปัจจุบันนั้นมีความเหมาะสมอยู่แล้ว

ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อย มีความเห็นดังนี้

(๑) ควรแก้ไขนิยามคำว่า “คณะผู้แทน” โดยเพิ่มให้ข้าราชการตำรวจเป็นข้าราชการในคณะผู้แทน เพื่อให้สอดคล้องกับส่วนราชการที่มีอยู่ในต่างประเทศ

(๒) ควรกำหนดรูปแบบของคณะผู้แทนในแต่ละประเทศให้แตกต่างกัน เพื่อให้สอดคล้องและรองรับกับภารกิจการทำงานในแต่ละประเทศที่เน้น agenda ไม่เหมือนกัน

(๓) ควรลดการจัดตั้งหน่วยงานย่อยในต่างประเทศของแต่ละกระทรวง เนื่องจากเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณของประเทศเพราะในปัจจุบันมีเป็นจำนวนมาก

(๕) โครงสร้างและการบริหารราชการในจังหวัดและอำเภอ

(๕.๑) การมีคณะกรรมการจังหวัดทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารราชการแผ่นดินในจังหวัด กับปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนด ท่านเห็นว่ามีความเหมาะสมหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เหมาะสมจำนวน ๓๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๒๙ ไม่เหมาะสมจำนวน ๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๗๑

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : ไม่มีผู้แสดงความคิดเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นด้วยว่าหน้าที่ของคณะกรรมการจังหวัดนั้นมีความเหมาะสมอยู่แล้ว

ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อย มีความเห็นดังนี้

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจและมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดหรือหน่วยงานที่คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำการบริหารราชการแผ่นดินอยู่แล้ว การมีคณะกรรมการจังหวัดจึงเป็นการซ้ำซ้อน เพิ่มขึ้นตอน และเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

(๒) องค์ประกอบของคณะกรรมการจังหวัดมีจำนวนมากเกินไป ทำให้ขาดความคล่องตัวและการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ มีความล่าช้า

(๕.๒) การกำหนดองค์ประกอบและหน้าที่ของคณะกรรมการจังหวัด เพื่อให้สามารถทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เหมาะสมจำนวน ๓๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๗๒ ไม่เหมาะสมจำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๘

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : มีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน ๑ ความเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นด้วยว่า องค์ประกอบและหน้าที่ของคณะกรรมการจังหวัดมีความเหมาะสมอยู่แล้ว

ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อย มีความเห็นว่า ควรกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการจังหวัดให้มีความชัดเจน รวมทั้งควรมีการทบทวนความจำเป็นของการมีคณะกรรมการจังหวัด เพราะในการขับเคลื่อนงานต่าง ๆ แต่ละส่วนราชการก็จะมีที่ตั้งคณะกรรมการมาดำเนินการควบคู่กัน ทำให้คณะกรรมการจังหวัดไม่มีบทบาท

(๕.๓) การกำหนดเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด มีความเหมาะสมหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เหมาะสมจำนวน ๓๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๖๕ ไม่เหมาะสมจำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๓๕

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : มีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน ๑ ความเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นด้วยว่า การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดมีความเหมาะสมอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) ได้อย่างแท้จริง จึงควรกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญ (Key Driver) ที่สำคัญในการเชื่อมโยงนโยบาย โครงสร้างและงบประมาณ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน รวมทั้งต้องมีการประเมินความคุ้มค่าของการจัดทำแผนดังกล่าวด้วย

ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อย มีความเห็นดังนี้

(๑) ควรกำหนดหลักเกณฑ์เปิดกว้างเพื่อให้จังหวัดสามารถใช้งบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาภายในจังหวัดได้ง่ายขึ้น

(๒) แผนพัฒนาจังหวัดต้องมาจากแผนพัฒนาระดับอำเภอ แผนพัฒนาระดับอำเภอต้องมาจาก แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาตำบลมาจากแผนพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อให้แผนที่ตรงตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

(๓) ไม่ควรมีแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แต่ควรใช้แผนพัฒนาภาคแทน เพื่อลดความซ้ำซ้อน

(๔) ควรมีหน่วยงานรับผิดชอบจากส่วนกลางเพื่อดำเนินการตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

(๕.๔) การกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าบัญชาบรรดาข้าราชการฝ่ายบริหารซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในราชการส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัด และรับผิดชอบในราชการจังหวัดและอำเภอ มีความเหมาะสมหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เหมาะสมจำนวน ๓๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๒๓ ไม่เหมาะสมจำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๗๗

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : มีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน ๓ ความเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นด้วยว่า การกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าบังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตจังหวัดและอำเภอ เพื่อเป็นผู้นำการแก้ไขปัญหาและพัฒนาบ้านเมืองในเขตพื้นที่จังหวัด และเป็นการกระจายอำนาจการบริหารราชการให้มีประสิทธิภาพ

ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อย มีความเห็นดังนี้

(๑) การให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าบังคับบัญชาบริหารข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตจังหวัดและอำเภอนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดควรมีความรู้แบบสหวิชา ไม่ใช่มีความรู้เฉพาะวิชารัฐศาสตร์และนิติศาสตร์

(๒) ข้าราชการฝ่ายบริหารที่อยู่ในเขตจังหวัดใดควรอยู่ในการบังคับบัญชาของหัวหน้าส่วนราชการของตนเอง เนื่องจากหัวหน้าส่วนราชการนั้น ๆ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภารกิจของหน่วยงานมากกว่า อย่างไรก็ตาม อาจกำหนดเป็นข้อยกเว้นรายการณีว่าเรื่องใดจะต้องเสนอเรื่องผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดหรือต้องแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ เนื่องจากแนวทางการปฏิบัติในแต่ละจังหวัดไม่เหมือนกัน

(๓) ต้องมีการปฏิรูประบบขั้นตอนการดำเนินงานในระดับอำเภอสู่จังหวัด ให้มีความรวดเร็วมีประสิทธิภาพ

(๔) อำนาจของจังหวัดไม่ควรทับซ้อนกับองค์การบริหารส่วนตำบล

(๕) ควรกำหนดให้การบริหารราชการแผ่นดินมีความยืดหยุ่นสูงมาก รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้พื้นที่สามารถบริหารราชการในภาวะวิกฤต (crisis) ตอบโจทย์ที่เร่งด่วน โดยผู้บริหารต้องมีบทบาทในการบริหารจัดการได้ในทุกมิติทั้งการเป็นนัก Strategic /Integrator /Facilitator /Promoter และ Organizer

(๖) ควรยกเลิกตำแหน่งผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด เนื่องจากในปัจจุบันไม่มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

(๕.๕) หากมีการกำหนดกระบวนการได้มาซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดนอกเหนือจากสังกัดกระทรวงมหาดไทย และมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อเติมในมาตรา ๕๔ มีความเหมาะสมหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เหมาะสมจำนวน ๒๙๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๒๒ ไม่เหมาะสมจำนวน ๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๗๘

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : มีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน ๓ ความเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับการกำหนดให้มีกระบวนการได้มาซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดนอกเหนือจากสังกัดกระทรวงมหาดไทย เช่น การเลือกตั้ง และควรกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนนโยบายอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และมีความโปร่งใสในการทำงาน รวมทั้งประชาชนจะได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย ทั้งนี้ ควรมีการศึกษาหาข้อมูลในทางปฏิบัติ ข้อดี ข้อเสีย และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการกำหนดกระบวนการได้มาและระยะเวลาดำรงตำแหน่งของผู้ว่าราชการจังหวัดเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาอย่างรอบคอบด้วย โดยหากผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาในจังหวัด ก็จะทำให้ผู้นั้นสามารถทราบถึงบริบทภายในจังหวัดและเอื้อต่อการพัฒนาจังหวัดได้ดียิ่งขึ้น

ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อย มีความเห็นดังนี้

(๑) ประชาชนอาจไม่มีความพร้อมในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด จึงไม่ควรมีระบบการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด แต่ผู้ว่าราชการจังหวัดควรแต่งตั้งจากข้าราชการประจำ หรือควรคัดเลือกจากหัวหน้าหน่วยงานในพื้นที่จังหวัด มิใช่ให้ราชการส่วนกลางส่งมา รวมทั้งตำแหน่งนายอำเภอด้วย

(๒) โดยที่มาตรา ๕๔ วรรคท้าย กำหนดให้ “ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดสังกัดกระทรวงมหาดไทย” ประกอบกับผู้ว่าราชการจังหวัดควรเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการบริหารท้องถิ่น และมีประสบการณ์การทำงานในพื้นที่ สามารถเข้าถึงประชาชน ทำงานเชิงรุกในด้านพื้นที่ได้ เข้าใจบริบทของพื้นที่เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขได้ ดังนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงเหมาะสมกับผู้ที่มาจากรัฐมนตรีมหาดไทย

(๕.๖) การมีคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.) ในจังหวัด เพื่อทำหน้าที่สอดส่องและเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีความเหมาะสมหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เหมาะสมจำนวน ๓๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๓๓ ไม่เหมาะสมจำนวน ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๖๗

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : ไม่มีผู้แสดงความคิดเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับการมีคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.) ในจังหวัด เพื่อทำหน้าที่สอดส่องและเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เนื่องจากหลักการในเรื่องนี้มีความเหมาะสมแล้ว อย่างไรก็ตาม ควรบังคับให้การปฏิบัติงานของ ก.ธ.จ. เป็นรูปธรรมเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจังด้วย เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้อย่างจริงจัง รวมทั้งควรนำข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดนำมาปรับปรุงเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เกิดผลที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อจังหวัด

ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อย มีความเห็นดังนี้

(๑) ก.ธ.จ. เป็นคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม การป้องกันและปราบปรามการทุจริต คณะกรรมการชุดดังกล่าวจึงควรมาจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม หน่วยงานของรัฐไม่ควรตั้งตนเองเป็นกรรมการ รวมทั้งควรตั้งกรรมการจากผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และสามารถตรวจสอบการทำงานของจังหวัดได้ โดยไม่มีผลประโยชน์ได้เสียกับบุคลากรในหน่วยงาน

(๒) หน้าที่ของ ก.ธ.จ. มีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานที่ปราบปรามการทุจริตอื่น ๆ เช่น ศูนย์ดำรงธรรม จึงต้องพิจารณาว่าควรจะยุบหน่วยงานหรือคณะกรรมการที่ทำหน้าที่คล้ายกันหรือไม่

(๓) ควรเพิ่มบทบาทหน้าที่และอำนาจของ ก.ธ.จ. ให้มากขึ้นเพื่อให้การบริหารของระดับจังหวัดเป็นไปตามหลักการบริหารบ้านเมืองที่ได้อย่างแท้จริง

(๔) ควรยกเลิก ก.ธ.จ. และให้จังหวัดจัดทำแผนพัฒนาธรรมาภิบาลของจังหวัดที่เป็นรูปธรรม มีตัวชี้วัดชัดเจน เพื่อเตรียมการถ่ายโอนอำนาจสู่ท้องถิ่น

(๕.๗) การที่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ กำหนดหน้าที่และอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดไว้ในปัจจุบันมีความเหมาะสมหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เหมาะสมจำนวน ๓๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๔๔ ไม่เหมาะสมจำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๕๖

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : มีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน ๓ ความเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับหน้าที่และอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้วยว่า ควรกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการส่วนกลางที่ตั้งในส่วนภูมิภาคบางหน่วย ยกเว้นส่วนราชการที่มีหน้าที่ตามกฎหมายเฉพาะด้วย

ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อย มีความเห็นดังนี้

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่ในการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐเท่านั้น แต่ไม่มีหน้าที่และอำนาจในการสั่งการในเรื่องต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม ทั้งความไม่สอดคล้องระหว่างกฎหมายของแต่ละหน่วยงานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ ทำให้การใช้อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดเกิดปัญหาอุปสรรคในการบริหารราชการในพื้นที่

(๒) ควรมีการกระจายอำนาจและกระจายงานบางเรื่องของผู้ว่าราชการจังหวัดให้หน่วยงานในจังหวัด เช่น อำนาจการบริหารงานบุคคล การอนุมัติอนุญาตในเรื่องต่าง ๆ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานจะมีความเชี่ยวชาญและเข้าใจภารกิจงานของแต่ละหน่วยงานมากกว่า รวมทั้งจะทำให้การปฏิบัติงานมีความรวดเร็วและคล่องตัวในการดำเนินการ

(๓) ควรยกเลิกการกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการที่ประจำอยู่ในจังหวัด

(๔) บทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดในปัจจุบันเป็นผู้กำกับดูแล (Regulator) แต่ในอนาคตควรจะมีบทบาทในการสนับสนุนภาคส่วนอื่น เช่น ภาคเอกชน และมีการวางบทบาทหน้าที่เป็นผู้พัฒนา (Development Based) มากกว่าการมีบทบาทเป็นการปฏิบัติงานตามเหตุการณ์ (Event Based)

(๕.๘) การกำหนดให้แบ่งส่วนราชการของจังหวัด ได้แก่ ๑) สำนักงานจังหวัด ๒) ส่วนต่าง ๆ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม ได้ตั้งขึ้นในจังหวัด มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวง ทบวง กรม นั้น ๆ มีความเหมาะสมหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เหมาะสมจำนวน ๓๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๙๙ ไม่เหมาะสมจำนวน ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๐๑

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : ไม่มีผู้แสดงความคิดเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับการแบ่งส่วนราชการของจังหวัดที่แบ่งเป็น สำนักงานจังหวัด และส่วนราชการต่าง ๆ ของกรมหรือกระทรวงที่ตั้งขึ้นในจังหวัด มีความเหมาะสมแล้ว

ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อย มีความเห็นดังนี้

(๑) โครงสร้างของส่วนราชการมีความซ้ำซ้อน ทำให้ประชาชนเกิดสับสนและไม่รู้ว่างานในแต่ละเรื่องจะต้องติดต่อส่วนราชการใด อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มขึ้นตอนในการปฏิบัติงานของส่วนราชการด้วย เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานจังหวัดกับที่ทำการปกครองจังหวัด สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอทำงานซ้ำกับที่ทำการปกครองอำเภอ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงาน ป.ป.ง. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกับโรงพยาบาล สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดกับสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ฯลฯ ทำให้ภาครัฐต้องใช้งบประมาณในการจ่ายค่าจ้างประจำเป็นจำนวนมาก

(๒) ควรมีการทบทวนว่าส่วนราชการจังหวัดใดควรถูกแปลงเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้พื้นที่ได้บริหารจัดการตนเอง

(๓) การทำงานของหน่วยงานภาครัฐ ควรมีการทำงานแบบ agile เป็นการเฉพาะกิจเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ โดยอาจจัดให้มีการบริหารงานแบบ Ad Hoc เพิ่มเติม หรือการปฏิบัติงานแบบ Sandbox เพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว

(๕.๙) การที่ในอำเภอหนึ่งได้กำหนดให้มีคณะบุคคลเพื่อทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่งเกี่ยวกับที่ดินมรดก และข้อพิพาททางแพ่งอื่นที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินสองแสนบาทหรือมากกว่า เฉพาะข้อพิพาทที่มีคู่กรณีฝ่ายหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอนั้น การกำหนดดังกล่าวมีความเหมาะสมหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เหมาะสมจำนวน ๓๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๒๗ ไม่เหมาะสมจำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๗๓

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : มีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน ๒ ความเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับการที่อำเภอมีกระบวนการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่งในระดับอำเภอ เนื่องจากเป็นการให้บริการแก่ประชาชน และทำให้คดีที่ต้องขึ้นสู่ศาลลดลง โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรมีการอบรมทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยให้มีทักษะในการไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาท และมีความรู้ความสามารถด้านกฎหมายก่อนทำหน้าที่ เพื่อให้มีความพร้อมในการทำหน้าที่ด้วย

ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อย มีความเห็นว่า กระบวนการไกล่เกลี่ยอาจซ้ำซ้อนกับหน้าที่ของหน่วยงานอื่น เช่น ศูนย์ดำรงธรรม อัยการ และ ศาล และอาจซ้ำซ้อนกับกฎหมายฉบับอื่น เช่น พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนั้น จึงควรศึกษาหน้าที่ของหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่น เช่น พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ อย่างละเอียดว่ามีความซ้ำซ้อนกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ หรือไม่ หากมีความซ้ำซ้อนก็ควรยกเลิก

(๕.๑๐) การกำหนดให้แบ่งส่วนราชการของอำเภอ ได้แก่ ๑) สำนักงานอำเภอ ๒) ส่วนต่าง ๆ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม ได้ตั้งขึ้นในอำเภอ มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวง ทบวง กรม นั้น ๆ มีความเหมาะสมหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เหมาะสมจำนวน ๓๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๑๖ ไม่เหมาะสมจำนวน ๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๔

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : ไม่มีผู้แสดงความคิดเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับการแบ่งส่วนราชการของอำเภอที่แบ่งเป็น สำนักงาน อำเภอ และส่วนราชการต่าง ๆ ของกรมหรือกระทรวงที่ตั้งขึ้นในอำเภอมีความเหมาะสมแล้ว โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรเพิ่มอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอให้มีบทบาทมากขึ้น โดยพิจารณาถึงความพร้อมของจังหวัด และความห่างไกล ความสามารถในการเข้าถึงบริการของประชาชนเป็นสำคัญ

ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อย มีความเห็นดังนี้

(๑) ควรถ่ายโอนงานที่เหลืออยู่ของอำเภอ ได้แก่ งานทะเบียนและบัตรประชาชน ให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากภารกิจของอำเภอเหลือน้อยและบางภารกิจก็ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานของรัฐอื่น

(๒) หน่วยงานระดับอำเภอ มีผู้บังคับบัญชาหลายคน มาจากกรมการปกครอง และกระทรวงอื่น ๆ จึงเป็นปัญหาต่อการสั่งราชการ อีกทั้งยังทำงานได้เพราะคนน้อยและต้องรอคำสั่งจากนายอำเภอเท่านั้น

(๓) ไม่ควรตั้งหน่วยงานแบบเหมารวม แต่ควรพิจารณาตามบริบทของพื้นที่ เช่น สมุทรปราการ สมุทรสงคราม ก็ไม่ควรจะมีหน่วยงานรักษาป่าไม้ระดับอำเภอเพราะไม่เหมาะสม รวมทั้งบางภารกิจหน่วยงานของรัฐก็ไม่สามารถแบ่งเขตพื้นที่ที่ชัดเจนได้ เพราะมีความต่อเนื่องกันในการปฏิบัติภารกิจ

(๕.๑๑) การกำหนดหลักการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีความเหมาะสมหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เหมาะสมจำนวน ๓๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๑๖ ไม่เหมาะสมจำนวน ๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๔

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : มีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน ๔ ความเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับการหลักการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เนื่องจากมีความเหมาะสมแล้ว

ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อย มีความเห็นดังนี้

(๑) ควรมีการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นเทศบาลแล้วใช้ระเบียบเดียวกัน ประชาชนจะได้ไม่สับสน และควรยุบองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพราะไม่มีพื้นที่รับผิดชอบแล้ว และควรโอนงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปให้เทศบาลเจ้าของพื้นที่บริหารเองจะได้ตรงตามความต้องการของประชาชนเจ้าของพื้นที่อย่างแท้จริง

(๒) มีการให้อำนาจบังคับบัญชาข้าราชการส่วนท้องถิ่นแก่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบลมากเกินไป

(๓) ส่วนท้องถิ่นบางแห่งมีอำนาจหน้าที่ที่ทับซ้อนกัน ทำให้มีการแย่งกันปฏิบัติหน้าที่ หรือเกี่ยงกันไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ เพื่อแก้ไขดังกล่าวจึงอาจควรมององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการบริหารท้องถิ่นที่เข้มแข็งขึ้น และสามารถโอนอำนาจที่เคยอยู่ส่วนกลางไปยังท้องถิ่นได้ ตัวอย่างท้องถิ่นญี่ปุ่น ทุกครั้งที่มีการปฏิรูประบบองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีจำนวนลดลง และมีความเข้มแข็งขึ้น

(๔) ควรปรับปรุงบทบาทของราชการส่วนท้องถิ่นและระบบข้อมูลท้องถิ่น ให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงาน รวมทั้งเป็นข้อมูลในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณของท้องถิ่น รวมถึงสอดคล้องกับหลักความโปร่งใสตรวจสอบได้ โดยส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีบทบาทในการส่งเสริมท้องถิ่นให้สามารถดำเนินบริการสาธารณะได้บรรลุวัตถุประสงค์

(๕) ควรเขียนในกฎหมายว่า ให้การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นต้องเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

(๖) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับงบประมาณสนับสนุนจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แต่เมื่อพิจารณาพื้นที่การดำเนินงานแล้วพบว่า มีกิจกรรมโครงการ/ภารกิจที่ทับซ้อนกัน ทำให้งบประมาณเป็นเบี้ยหัวแตก จึงควรมหาแนวทางในการตรวจสอบประสิทธิภาพการทำงานใน

(๖) คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)

(๖.๑) การกำหนดองค์ประกอบคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) มีความเหมาะสมหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เหมาะสมจำนวน ๓๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๔๔ ไม่เหมาะสมจำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๕๖

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : มีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน ๒ ความเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นด้วยว่าองค์ประกอบของ ก.พ.ร. เนื่องจากมีความเหมาะสมแล้ว ผู้ให้ความเห็นเสียงข้างน้อย มีความเห็นดังนี้

(๑) องค์ประกอบของคณะกรรมการควรเพิ่มให้มีประชาชน นักศึกษา นักเรียน หรือบุคคลแต่ละอาชีพ และช่วงอายุ มาเป็นองค์ประกอบ รวมทั้งอาจเพิ่มผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย

(๒) องค์ประกอบของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิควรมีให้ครอบคลุมงานจากทุกกระทรวง

(๖.๒) การกำหนดอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) มีความเหมาะสมหรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบกลางทางกฎหมาย : เหมาะสมจำนวน ๓๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๖๑ ไม่เหมาะสมจำนวน ๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๓๙

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา : มีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน ๒ ความเห็น

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ เห็นด้วยว่าหน้าที่และอำนาจของ ก.พ.ร. มีความเหมาะสมแล้ว แต่อย่างไรก็ดี ก.พ.ร. ควรปรับลดภาระการรายงานของแต่ละหน่วยงานให้น้อยลงด้วย

(๗) ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ

(๗.๑) มาตรา ๓/๑ ควรแก้ไขเพื่อกำหนดให้พระราชกฤษฎีกาวาดด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด

(๗.๒) มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยรับงบประมาณได้ ดังนั้น มาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดสามารถยื่นคำขอตั้งงบประมาณและให้ถือว่าจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเป็นส่วนราชการตามกฎหมายอีก

(๗.๓) ควรกำหนดประเด็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามระบบคุณธรรมไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อให้สอดคล้องตาม มาตรา ๗๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เช่น การจัดตั้งองค์กรภาครัฐที่เป็นองค์กรกลางในการดูแลการบริหารงานบุคคล

(๗.๔) การบริหารราชการแผ่นดินควรมีการกำหนดเพื่อเชื่อมโยงงานให้มีมิติสัมพันธ์กับต่างประเทศ นวัตกรรม และรองรับการทำงานระดับนานาชาติที่ต้องใช้ภาษาต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น เอกสารราชการควรมีสองภาษา

(๗.๕) ควรลดขนาดและความซับซ้อนของโครงสร้างระบบราชการให้เกิดความคล่องตัว ส่วนราชการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายและงบประมาณของประเทศ รวมทั้งจะช่วยลดการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการ

(๗.๖) ควรปรับระบบการรายงานผลการติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้เป็นระบบเดียวกัน และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลกันได้ เพื่อลดภาระและความซ้ำซ้อนของหน่วยงานในการรายงานผลดังกล่าว

(๗.๗) การจัดโครงสร้างส่วนราชการต้องเป็นไปตามมาตรา ๓/๑ โดยต้องทราบวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนว่า ส่วนราชการนั้นตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์อะไร และได้ประโยชน์จริงตามที่จัดตั้งหรือไม่

(๗.๘) ส่วนกลางที่อยู่ในส่วนราชการระดับกรม ควรแก้ไขให้มีการจัดตั้งส่วนราชการในระดับ “กลุ่มงาน” เพิ่มขึ้นมา (โดยไม่เพิ่มอัตรากำลังและงบประมาณ) ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติการกิจและเป็นการบริหารจัดการโครงสร้างภายในส่วนราชการได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้ หน่วยงานระดับกลุ่มงานจะมีข้าราชการระดับชำนาญการพิเศษทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มงาน

(๗.๙) ภาครัฐควรทบทวนว่าภารกิจใดที่ต้องดำเนินการเอง ภารกิจใดที่สามารถถ่ายโอนให้ภาคเอกชนรับไปดำเนินการแทนได้ เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วแก่ผู้รับบริการ

(๗.๑๐) การแบ่งเขตจังหวัดใหม่ (Re-group) โดยคำนึงถึงภาระงานกับจำนวนผู้บริหารของจังหวัด เจ้าหน้าที่และบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลง

(๗.๑๑) กฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดินจะต้องทำให้ชัดเจนเกี่ยวกับทิศทางการกระจายอำนาจตามแผนขั้นตอนการกระจายอำนาจ รวมทั้งจะต้องกำหนดให้ถ่ายโอนไปในทิศทางที่ทำโครงสร้างไว้ด้วย

(๗.๑๒) แนวคิดเรื่องการตรวจสอบ โดยการพิจารณาเพิ่มมุมมองของการ Pre-audit เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานและป้องกันการเกิดปัญหา มากกว่าการตรวจสอบในภายหลังซึ่งจะไม่สอดคล้องกับบริบทที่เกิดขึ้น ณ ขณะนั้น

(๗.๑๓) ควรมีบทบัญญัติที่ให้อำนาจผู้บริหารในการออกกฎหมายลำดับรองที่ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๓๒ ทั้งนี้ เพื่อให้การใช้อำนาจในการออกกฎหมายลำดับรอง เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒๐. ได้นำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายของกฎหมายฉบับนี้ (ถ้ามี) มาประกอบการพิจารณาด้วยแล้วหรือไม่ ไม่มี

๒๑. หน่วยงานได้

๒๑.๑ ออกกฎหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ไม่มีบทบัญญัติที่บังคับใช้กับประชาชนโดยตรง แต่ในมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ ได้บัญญัติให้มีการออกกฎหรือการดำเนินการเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดย สำนักงาน ก.พ.ร. จึงได้ตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ขึ้นใช้บังคับ เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการตอบสนองต่อการให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒๑.๒ ดำเนินการอื่นเพื่อปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) และสำนักงาน ก.พ.ร. ได้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจที่บัญญัติในกฎหมายเพื่อปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดินมาอย่างต่อเนื่อง เช่น เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการออกหลักเกณฑ์ขั้นตอนการขอจัดตั้งหน่วยงาน การพิจารณาตีความวินิจฉัยข้อกฎหมาย

๒๒. ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๒๒.๑ กฎหมายนี้มีการบังคับหรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้ใช้บังคับมาอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนงานเกี่ยวกับจัดโครงสร้างส่วนราชการ การบริหารงานภายในส่วนราชการทั้งในราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค การตีความและวินิจฉัยปัญหาตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ เพื่อให้ส่วนราชการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง รวมถึงการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายฉบับดังกล่าวและกฎหมายลำดับรอง

๒๒.๒ หากมีการบังคับใช้ เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร

เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนี้

- (๑) ส่วนราชการปฏิบัติตามวิธีการจัดโครงสร้างของส่วนราชการ
- (๒) ผู้ดำรงตำแหน่งตามกฎหมายมีวิธีการบริหารงานภายในราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค ในการการมอบอำนาจการปฏิบัติราชการ การแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทน
- (๓) มีคณะกรรมการเพื่อใช้บริหารงานภายในจังหวัด ได้แก่ คณะกรรมการจังหวัดซึ่งเป็นที่ปรึกษาผู้ว่าราชการจังหวัด และคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดที่สอดส่องให้ส่วนราชการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

(๔) อำเภอสสามารถใกล้เคียงข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาที่เกิดขึ้นภายในเขตอำเภอสได้ (ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้ดำเนินการใกล้เคียงและระงอมข้อพิพาททางแพ่งจำนวน ๑๐,๕๐๐ เรื่อง และใกล้เคียงความผิดที่มีโทษทางอาญา จำนวน ๘๕ เรื่อง)

(๕) คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการจะเสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการและงานของรัฐอย่างอื่น เสนอแนะเกี่ยวกับโครงสร้างระบบราชการ ระบบงบประมาณ ระบบบุคลากร มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม รายงานต่อคณะรัฐมนตรี ในกรณีที่มีการดำเนินการขัดหรือไม่สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

(๖) ดีความวินิจฉัยปัญหากฎหมายในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ (ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๑ - พ.ศ. ๒๕๖๖ มีการตอบข้อหารือรวมจำนวน ๑๖๘ เรื่อง)

๒๒.๓ ประชาชนมีภาระหรือรัฐมีต้นทุนที่เกิดจากการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

ประชาชนไม่มีภาระใด ๆ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ส่วนภาครัฐไม่มีต้นทุนอื่นนอกเหนือจากงบประมาณในการดำเนินงานประจำของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้

๒๒.๔ เกิดผลที่ไม่คาดคิดหรือไม่พึงประสงค์หรือไม่

ไม่มี

๒๓. กฎหมายนี้คุ้มค่าหรือได้สัดส่วนเมื่อเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับกับภาระของประชาชนและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ ยังมีความคุ้มค่าเมื่อเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิบัติตามภารกิจที่กฎหมายกำหนด และไม่เป็นการสร้างภาระต่อประชาชน

๒๔. สมควรยกเลิก แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายหรือกฎหรือไม่ อย่างไร

เมื่อพิจารณาผลการบังคับใช้กฎหมายประกอบกับการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า บทบัญญัติของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มีความเหมาะสม เนื่องจากได้ กำหนดกลไกที่สำคัญด้านกฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งปัจจุบันยังคงปฏิบัติงานได้ตามวัตถุประสงค์ ในการตรากฎหมายดังกล่าว อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี สมควรที่จะแก้ไขปรับปรุงมาตรการต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ มีความคล่องตัว มีความทันสมัย และเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายในการตรากฎหมายยิ่งขึ้น เช่น

(๑) แก้ไขปรับปรุงให้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ เป็นกฎหมายกลาง ที่ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตาม โดยรวมถึงส่วนราชการที่มีกฎหมายบริหารราชการ เฉพาะและหน่วยงานของรัฐประเภทอื่นที่ควรจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ เช่น เรื่องการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการและการบริการ สาธารณะ การติดตามประเมินผลและกำกับตรวจสอบ การให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ เป็นต้น เนื่องจากหน่วยงานดังกล่าวจะมีรูปแบบและการบริหารงานภายในที่แตกต่างจากส่วนราชการตาม พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ ทั้งนี้ เพื่อให้หลักเกณฑ์ในการปฏิบัติราชการมีมาตรฐาน เหมือนกัน มีการบูรณาการการทำงานและการใช้ทรัพยากรร่วมกัน รวมทั้งลดปัญหาการประสานงานระหว่าง หน่วยงานของรัฐ

(๒) การจัดโครงสร้างของส่วนราชการ เช่น ยกเลิกการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลางในส่วน ของทบวง เนื่องจากในปัจจุบันไม่มีส่วนราชการดังกล่าวแล้ว

(๓) การบริหารงานภายในส่วนราชการ เช่น แก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้การจัดตั้งกลุ่มภารกิจ สามารถทำได้อย่างคล่องตัวมากยิ่งขึ้น กำหนดหลักการมอบอำนาจของส่วนราชการที่มีภารกิจในต่างประเทศ ให้ชัดเจน

(๔) แก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้สามารถจัดตั้งหน่วยบริการรูปแบบพิเศษขึ้นเพื่อเป็น หน่วยทดลองก่อนจัดตั้งหน่วยงานของรัฐรูปแบบอื่นนอกจากส่วนราชการ รวมทั้งกำหนดสถานะและหลักเกณฑ์ การปฏิบัติงานของหน่วยงานรูปแบบพิเศษให้มีความชัดเจน มีความคล่องตัว และมีอิสระในการบริหารงาน

(๕) การรักษาราชการแทน เช่น แก้ไขตำแหน่งของผู้ที่จะถูกแต่งตั้งเป็นผู้รักษาราชการแทนให้ สอดคล้องกับตำแหน่งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เช่น ตำแหน่งหัวหน้ากอง หรือเทียบเท่ากอง หรือกรณีที่มีมติคณะรัฐมนตรีให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ เช่น ปลัดกระทรวง หรืออธิบดี แต่อยู่ระหว่างรอโปรดเกล้า ให้ผู้นั้นเป็นผู้รักษาราชการแทนในตำแหน่งที่ คณะรัฐมนตรี มีมติได้ ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารราชการมีความต่อเนื่องในการทำงาน

(๖) การแก้ไขบทบัญญัติบางมาตราให้สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน เช่น ในมาตรา ๘ เบญจ กล่าวอ้าง ถึงมาตรา ๒๓๐ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมิได้ กำหนดเรื่องดังกล่าวไว้แล้ว หรือยกเลิกการตราพระราชกฤษฎีกาแบ่งท้องที่ออกเป็นเขต เนื่องจากในปัจจุบัน ส่วนราชการไม่มีการแบ่งท้องที่ในลักษณะดังกล่าว

(๗) วิธีการบริหารราชการในต่างประเทศ ควรแก้ไขมาตรา ๕๐/๑ ในส่วนของนิยามคำว่า “คณะผู้แทน” โดยกำหนดให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

(๘) โครงสร้างและการบริหารราชการในจังหวัดและอำเภอ ควรกำหนดองค์ประกอบ หน้าที่และ อำนาจของคณะกรรมการจังหวัดให้ครอบคลุมและชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากกลไก ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒๕. สมควรดำเนินการอื่นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามและการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือมีข้อเสนออื่นหรือไม่ อย่างไร

ในการบริหารราชการแผ่นดินนอกเหนือจากการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เข้ามาช่วยในการบริหารราชการแล้ว สิ่งสำคัญก็คือการปลูกฝังทัศนคติของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องของการบูรณาการการทำงานร่วมกัน การยึดถือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ .....
 (นางสาวอ้อนฟ้า เวชชาชีวะ)
 เลขาธิการ ก.พ.ร.
 ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงาน ก.พ.ร.
 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นางสาวรพีพรรณ สุกี๊ธ
 โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๙๙ ต่อ ๘๘๘๓
 อีเมล rapeepun.s@opdc.co.th